

FUTBOL TAKTİKLERİ TARİHİ

1-2-7'DEN TİKİ-TAKA VE ÖTESİNE

JONATHAN WILSON

İbrahim Altınşay'ın sunumuyla

açıklayamadığı “doğru”ları tekrarlayan yorumcuları bir yana bırakıyorum. Başka bir tehlike var. Bir futbol maçıyla ilgili çok sayıda datanın üretildiği “kompüterize” bir dünyada yaşıyoruz artık. Genellikle ham sayısal veri’yi istatistikle, veriler arasında ilişkileri betimleyen *istatistik*’i de birçok istatistiğin dikkate alınarak yorumlanması sonucu üretilen *bilgi*’yle karıştırıp sayıları arka arkaya sıralamaktan başka bir şey yapmayan “analizciler”e da rastlıyoruz sıklıkla.

Wilson taktikleri çözümlerken elbette dizilişleri, sayıları, futbolcuların hareket yönlerine değiniyor. Futbolun dili bu. Ancak onun sihirli sözcüklerinden biri *bağlantı*...

Günümüzün bahisçi dünyasında sadece sonuca bakıyoruz. Maçları artık TV ekranından izleye izleye sadece ekranın gösterdiği çerçevedeki son harekete ya da gol vuruşlarına odaklanıyoruz. Oysa topun oraya nasıl geldiği ve sayısız etmen arasında çatışma ve etkileşimle pozisyonun nasıl oluştuğu da önemli... Bu yüzden Cantona, *Looking For Eric* filminde “En beğendiğin golün hangisi?” diye soran taraftara, “En beğendiğim şey bir gol değil bir asist,” diye cevap veriyor. Has taraftar da Cantona’nın kast ettiği pası hemen hatırlıyor...

Futbol Taktikleri Tarihi gözümüzü son vuruştan alıp sahanın bütününde çeviriyor. Oyunu bağlantıları içinde anlama eğitimi veriyor bize.

Görelilik ya da İzafiyet Futbolu

Total Futbol’dan beri giderek artan biçimde futbol taktiklerine egemen olan bir başka sözcük de *görelilik* ya da *izafiyet*... Artık dizilişlerin ve genel oyun düzeninin sonuca fazla bir etkisi yok. Bu genel diziliş ve anlayış çerçevesinde, bir maçın her anında oluşan duruma göre hareket etmeli ve o ana göre kendi takımınıza avantaj sağlayacak çözümler bulmalısınız. Bu yüzden maç öncelerinde yayıncı kuruluşların verdiği dizilişler pek kifayetsiz ve çoğu kez de anlamsız kalı-

yor. Aslında bu kitabın sonunda ele alınan ve Guardiola'nın Barcelona'da geliştirip Bayern Munchen'de daha sertleştirip geniş alana yaydığı *tiki-taka*, ya da pas futbolu, sadece pas yapmayı değil, oyunun etkin alanına mümkün olan en fazla futbolcuyu katmayı ve her pasta gole biraz daha yaklaşmayı hedefliyor.

Yine bu yüzden mevkilerin ve dolayısıyla bunları numaralarla tanımlamanın anlamı kalmıyor. Çünkü izafiyet futbolunda çok işlevli futbolculara ihtiyacınız var. 9 numarayla tanımlanan pivot santrforlar artık her alanda gezinen ve атаğa geriden katılan "sahte 9"lara bırakıyor yerini... Açıklar iç forvet ya da santrfor oluyor pozisyona göre. 2 ve 3 numaralı bekler de daha çok açık. 10 numaralar ise ya ikinci forvet ya da savunma öğrenip iki yönlü orta saha... Herkes "sahte" oluyor, sahte olduğu için de yeni "gerçek". Doğrular yanlış, yanlışlar doğru...

Barcelona'nın Şampiyonlar Ligi'nde PSG'yi 6-1'le geçtiği unutulmaz maçın son gölü öncesinde Barça kalecisi Ter Stegen orta sahada pres yaparak top kapmış, ona yapılan faulün ardında Barcelona gole kavuşmuştu. Belki yakın gelecekte kalecilerin duruma göre orta saha, duruma göre forvet rolü üstlenmelerini de kanıksayacağız.

Artık takımların dizilişlerini üç boyutlu hatta hareket ve değişimi göstermek için zamanı da katarsak, dört boyutlu vermek gerekecek.

Sarmalın Açık Ucu

Tarih sağdan sola bir çizgi halinde ilerlemiyor. Onun adı kronoloji... (Elinizdeki kitaptaki çağdaş futbol kronolojisinin ekşiği yok, fazlası var, o ayrı.)

Benim anlayışımı şekillendiren düşüncenin önermesinde olduğu gibi tarih, sonsuzdan gelen ve genişleyerek sonsuza giden konik bir sarmal. Bu sarmalın hareketini de çatışarak

orgazmını yaşıyordu bombanın sırtında. Siz ise *Futbol Taktikleri Tarihi*'ni okuduktan sonra, özellikle statlarda izlediğiniz her maça eskisinden daha derin bir gözle bakacak, oyundan daha fazla zevk alacaksınız. Sahadaki oyunun gizemlerine dalarken futbol sarmalının sırtında bu güzel oyunun yeni ufuklarına yol alacaksınız.

İbrahim Altınsay

Ağustos 2017

